

38. Єрмошенко А.М. Механізм забезпечення фінансової безпеки страхових організацій: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / Анастасія Миколаївна Єрмошенко; [Київ. нац. торгов.-екон. у-т]. — Київ, 2006. — 20 с.
39. Сорокіна О.М. Зміст дефініції «фінансова безпека»/ О.М.Сорокіна // Торгівля і ринок України – 2009. – Вип.28.Т.3. – с.270-274.
40. Мунтіян В.І. Економічна безпека України / В. І. Мунтіян. – К.: КВІЦ, 1999.– 464 с.
41. Гукова А.В. Роль фінансової безпеки підприємства в системі його економічної безпеки: [Електронний ресурс]. / А.В.Гукова, І.Д.Анікіна – Режим доступу: http://www.education.rekom.ru/3_2006/98.html
42. Папехін Р.С. Індикатори фінансової безпеки підприємств./ Р. С. Папехін. – Волгоград: Волгоградське наукове изд-во, 2007 – 16 с.
43. Кракос Ю.Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю.Б.Кракос, Р.О.Разгон // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2008. – №1(1). – С.86-97.
44. Судакова О. І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О. І.Судакова // Економічний простір. – 2008. – № 9. – С. 140-148.
45. Колпаков П.А. Концептуальні основи економічної безпеки фірми: Автореф... дис. канд. екон. наук: 08.00.01/ Моск.гос.унів-т ім. М.В.Ломоносова - М.: МГУ, 2007. - 24 с.
46. Нагірна О. Інформаційна та фінансова безпека компанії, або «рекрутинг чужими руками». Частина I // Практика управління. – 2007. - №8(8).– С.38-40.
47. Колісник О. Альтернативні підходи в теорії безпеки і їх застосування у фінансовій науці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.library.tane.edu.ua/images/nauk_vydannya/KZITgn.pdf
48. Загорельська Т.Ю. Формування підходів щодо управління фінансовою безпекою підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/30_NIEK_2009/Economics/54118.doc.htm
49. Журавльова І.В. Фінансова безпека економічних систем в умовах економіки знань / І.В.Журавльова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №29. - С.254-256.
50. Кирилів М.В. Теоретико-методичні засади дослідження фінансової безпеки підприємництва у контексті зміцнення економічної безпеки регіону в умовах глобалізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/soc_gum/pips/2009_2/723.pdf
51. Квятківський Ю.В. Генезис поглядів на сутність та роль економічної безпеки в сучасному вимірі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.btsau.kiev.ua/files/list/edition/ed_csitfsfsag.pdf
52. Костирко Л.А. Діагностика впливу потенціалу фінансової стійкості на фінансову безпеку підприємства / Л.А.Костирко // Часопис економічних реформ. – 2011. - №3. – с.49-56.
53. Межевов А.Д. Стабільність комерційних організацій (теоретичні та методологічні основи управління протидіями угрозам) // Автореф. дис... докт. екон. наук: 08.00.05 / Александр Дмитриевич Межевов; [Гос. унів-т управління]. – Москва, 2006. – 40 с.
54. Родионова Л.Н., Абдулліна Л.Р. Устойчивое развитие предприятий: термины и определения// Нефтегазовое дело, 2007 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ogbus.ru>
55. Папехін Р.С. Фактори фінансової стійкості та безпеки підприємства [Електронний ресурс]: Дис... канд. екон. наук: 08.00.10 / Роман Сергеевич Папехін - Москва: РГБ, 2007. - (Из фондов Российской Государственной Библиотеки). – Режим доступа: <http://diss.rsl.ru/diss/07/0574/070574025.pdf>
56. Свірський В. Фінансовий потенціал: теоретико-концептуальні засади/В.Свірський // Світ фінансів: наук. ж-л Терноп. нац. екон. унів-ту. – 2007. – Вип.4 (13). – С.43-51.

УДК 332.12:004 (571.56)

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ ЯКУТИИ В ИННОВАЦИОННОМ КОНТЕКСТЕ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Рац Г.И., доктор экономических наук, профессор кафедры международных экономических отношений Финансово-экономического Института Северо-восточного Федерального Университета им. М.К. Аммосова
Тадевосян Н.Р., аспирант кафедры Международных экономических отношений Северо-Восточного Федерального Университета им. М.К. Аммосова, г. Якутск

Современный мир меняется чрезвычайно быстро. Это обусловлено рядом глобализационных процессов, срастанием экономик регионов мира, научно-техническим прогрессом, а также смещением центров экономического развития.

В силу изменений произошедших в региональных экономиках с 2008 года, стало ясно, что диверсификация рисков, изыскание новых подходов и создания новых продуктов и услуг – это существенные факторы устойчивого состояния региона, а в иных случаях – и выхода из кризисных ситуаций.

Якутия – это субъект, зарекомендовавший себя как инвестиционно привлекательный регион в основном в силу богатства природно-ресурсного потенциала. Чаще всего инвесторы знакомы с Якутией как с регионом, который ориентирован на добычу и переработку сырья, добываемого в регионе. Однако, современная экономическая обстановка требует переориентации производства, а также разработки и создания новых проектов, которые предусматривают принципиально новые товары и услуги.

Якутия на данный момент придерживается политики диверсификации производства в рамках привлечения инвестиции.

Опираясь на традиционные виды производства, регион стремится развивать сферу услуг, а также проекты, базирующиеся на уникальном природном комплексе региона. Поскольку существует устойчивая доля туристов, которые заинтересованы в экстремальном туризме. Такие туры, в рамках которых предусмотрено участие в таких автопробегах как «Кэмел-трофи» и «Париж-Даккар», ежегодно привлекают туристов из разных стран. Якутия намерена создать подобное в рамках испытательного автоцентра «Полюс Холода», который в перспективе должен стать особой экономической зоны технико-внедренческого типа. Предполагается, что автопробег по маршруту «Якутск-Верхоянск-Оймякон» будет привлекать как туристов из-за рубежа, так и России. Параллельно с привлечением туристов должна осуществляться деятельность по исследованию и разработке поведения техники и комплектующих при экстремально низких температурах. Предполагается, что заинтересованными в этом проекте смогут выступить как представители других регионов, так и представители других стран, которые тоже сталкиваются с проблемами эксплуатации техники в условиях низких температур. Окупаемость проекта обусловлена его многозадачностью – через призму использования туристско-рекреационной составляющей проекта. Якутия, которая сталкивается с проблемой эксплуатации техники, возведения зданий и сооружений в условиях резкоконтинентального климата, также во многом заинтересована в создании инвестиционных проектов, которые решали бы проблемы подобного характера.

В силу того, что Якутия обладает, как известно, развитой сферой добычи и переработки большого количества полезных ископаемых. После добычи и переработки минерального сырья существует определенная доля отходов, которые также было бы целесообразно задействовать в производстве. Близость к источникам сырья предполагает, что создание новых смесей и материалов может быть положительным фактором, поскольку снизится себестоимость конечного продукта. Среди таких проектов, которые предполагают использование, в том числе, и отходов горнодобывающей промышленности, выступает проект по созданию и апробации сварочных электродов, пригодных для использования при низкотемпературных режимах.

Также следует упомянуть проект по разработке и внедрению технологии зимнего бетонирования, а также возведения зданий с использованием энергоэффективных блоков.

Если рассматривать инвестиционные проекты, которые опираются на уникальный природный потенциал региона, следует выделить следующие проекты.

Биологически активные добавки представляют определенный интерес с нескольких сторон. С одной стороны, это товар, который ориентирован и на внутренний и на внешний рынки, предполагающий серию научных разработок и их апробацию. С другой стороны, эти добавки могут стать товаром, сопутствующим деятельности туристического комплекса региона, наравне с товарами по инвестиционному проекту, предполагающему производство эфирных масел на основе природного потенциала республики.

В силу того, что мох ягель, произрастающий на территории Якутии, обладает детоксикационным эффектом, предполагается создание инвестиционного проекта по разработке биологически активной добавки противотоксического и противонаркологического действия «Ягель». Также хотелось бы упомянуть проект по созданию БАДов на основе полиненасыщенных жирных кислот молодняка якутской лошади. Считается, что произведенные таким образом БАДы будут интересны для людей, желающих поправить свое здоровье, а также для туристов в качестве сувенира. (Подобные биологически активные добавки давно стали сувенирами для туристов, посещающих страны Азии, в частности Китай).

Вышеописанные инвестиционные проекты описывают только незначительную часть деятельности региона. Как видно, Якутия стремится изыскивать технологии, значимые для региона, способные решать экономические и социально ориентированные задачи. Решающую роль в этом вопросе играет географическое положение региона и климатические условия. В свете глобализационных изменений, Якутия может найти партнеров и инвесторов среди частных лиц и компаний из стран со сходным климатом.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена обзору инвестиционных проектов, функционирующих на современном этапе развития региона, которые опираются на инновационную составляющую. Дан обзор ряда проектов, которые предполагают создание специфических продуктов и услуг, которые обусловлены природно-климатическими особенностями региона.

Ключевые слова: инвестиции, республика Саха (Якутия), инновационный подход.

SUMMARY

The article is devoted to the review of the investment projects functioning at the present stage of region development

which lean against the innovative component. The review of some projects which assume creation of specific products and services which are caused by natural and climatic features of region is given.

Keywords: investments, republic Sakha (Yakutia), the innovative approach.

УДК 332.1:330.332:69(477)

МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ БУДІВЕЛЬНОГО КЛАСТЕРУ

Ращупкіна В.М., д.е.н., проф. Донбаська національна академія будівництва і архітектури

Іванова В.В. к.е.н., доц. Макіївський економіко-гуманітарний інститут

Постановка проблеми. Останнім часом трансформаційні процеси в економіці України, активізують проблеми пошуку нових форм організації виробництва і виробничих відносин, які мають створювати конкурентні переваги. Механізм господарювання, що склався, а також необхідність зростання економічного потенціалу держави, визначають вимоги до створення організаційних структур управління - виробничих кластерів. Функціонування яких неможливе без побудови науково-обґрунтованої методології оцінки ефективності функціонування кластеру. Під оцінкою ефективності кластеру, в широкому сенсі, слід розуміти систему показників, що дозволяють вимірювати результати його економічної діяльності. У проведеному дослідженні методологія оцінки кластеру розглядається з двох позицій: впливу кластеру на макроекономічні показники і впливу кластеру на ефективність підприємств – учасників будівельного кластеру.

Аналіз останніх досліджень. Серед вітчизняних та зарубіжних учених, які досліджували методологію оцінки ефективності економічних систем, у тому числі й кластерів, можна виділити наступних: Л.Б. Вардомського, А.В. Глотко, К.В. Гончарова, Ю.Г. Лаврикова, В.В. Малахова, В.А. Матвеева, В.А. Наумова, І.В. Пилипенко, О.А. Романова, С.І. Соколенко, О.С. Федоренко, Т.А. Шиндіна та ін. Зокрема, недостатньо вивчені тенденції формування організаційної структури, економічний механізм, що ілюструє взаємозв'язок у виробничому процесі суб'єктів господарювання, внутрішню динаміку виробництва кластерних об'єднань.

Мета статті. Обґрунтування методології функціонування економічної бізнес-моделі, побудованої на новому економічному механізмі взаємозв'язків суб'єктів господарювання які мають стратегічну направленість.

Результати дослідження. Необхідно відзначити, що будівельний комплекс є складною міжгалузевою системою, питома вага якої у ВВП України досить значна, становить 8%, охоплює майже 10% усіх зайнятих у народному господарстві, з них 6% – у будівництві. Базовою ланкою є промисловість будівельних матеріалів. В Україні виробництво будівельних матеріалів отримало високий розвиток завдяки значній сировинній базі та давньому господарському освоєнню території. Тож з методологічної точки зору для розвитку інвестиційно-будівельної стратегії необхідне обґрунтування методології його функціонування в національній економіці — економічної моделі, побудованої на новому, економічному механізмі взаємозв'язків суб'єктів господарювання які мають стратегічну направленість. Тільки на основі такої моделі, оцінки потенціалу інвестиційно-будівельного комплексу можна виявити основні чинники, макроекономічні взаємозв'язки і тенденції, залежність інвестиційно-будівельної активності від економічних циклів, процесів в областях і регіонах, здійснювати науково обґрунтоване прогнозування і регулювання розвитку будівельного комплексу.

Формування кластерної бізнес - моделі з внутрішніми бізнес процесами є інтеграційною взаємодією юридичних суб'єктів, пов'язаних між собою координаційними відносинами великого бізнесу. Організаційна структура кластерної бізнес - моделі представлена на рис.1.1. В результаті спільної інтеграційної діяльності усі учасники будівельного кластера досягнуть основоположної мети: розвиток внутрішнього ринку, а на цій основі залучення інвестицій в регіони і державу в цілому;

підвищення конкурентоспроможності учасників кластера за рахунок упровадження нових технологій;
зниження витрат і підвищення якості відповідних наукоємних послуг за рахунок ефекту синергії і уніфікації підходів в якості, логістиці, інжинірингу, інформаційних технологіях і т.д.;

забезпечення зайнятості, підвищення продуктивності праці в умовах реформування крупних підприємств і аутсорсингу;

консолідоване лобювання інтересів учасників кластера в різних органах влади;
підвищення ефективності бізнесу – за рахунок ряду чинників, основними з яких є:
поліпшення фінансово-господарської діяльності на основі гарантованого портфеля замовлень для внутрішнього ринку збуту продукції і стабілізації взаємних поставок сировини, матеріалів, послуг і інше;

збільшення прибутку кожного учасника в результаті зростання об'ємів виробництва і оптимізації внутрішніх цін на проміжну продукцію з урахуванням конкурентноздатних оптових цін на кінцеву продукцію;
зменшення суми необхідних оборотних коштів за рахунок прискорення їх оборотності і впорядкування взаєморозрахунків;

фінансове забезпечення інвестиційної діяльності на більш вигідних умовах в результаті участі в будівельному кластері «внутрішнього комерційного і банківського капіталу» і ін.